יום ג', י"ג בתשרי תשע"ד (17 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ואלה ימי השבוע ש-(י)היה...

היום, יום שני, **י"ב בתשרי** בשנת תש"ח [26 ספט' 1947] **הודיע** ממשלת **בריטניה** לאו"ם **על הסכמתה לפנות את ארץ ישראל.**
כך, לפחות, דווח באחד המקורות שלנו. אך, מחקירה מקיפה במקורות שונים, הקרוב ביותר לעניין זה הוא הצהרה ע"י שר המושבות לבריטניה באותם הימים, **ארתור קריץ-ג'ונס**,

שיתוף הפעולה האמריקני סובייטי בעצרת הכללית השגייה של האו"ם , אוקטובר-נובמבר ; 1947 וההחלטה הבריטית הסופית לפנות את ארץ ישראל מבלי להשתתף בפתרון אולם בניגוד לתקוותיו של בורין , הביא הדין וחשבון של אונסקו"פ את האמריקנים להערכה מחודשת של עמדת משלחתם בעצרת הכללית . כבר בפתיחתה , ב 17 בספטמבר , הבהיר שר החוץ האמריקני , גיורג' מרשל , כי ארצו תומכת במסקנות הרוב בוועדת החקירה . אף על פי כן , במשך קרוב לחודש ימים לא חלה תזוזה של ממש בחתירה להצעת החלטה ברוח זו . הכל חיכו לפתיחה הסובייטית . תגובת בריטניה על המלצות ועדת האו"ם בינתיים הוסיף הקאבינט בלונדון ונגרר למסלול ההליכה על פי התהום שנקט נשריין . גישה זו אושרה מחדש בישיבת הקאבינט ב 20 בספטמבר , ולאמריקנים נמסר על כך ב 25 בחודש . יום אחד אחרי כן הצהיר ארתור קריץ' ג'ונס לפני ועדת אד הוק הארץ ישראלית שמינתה העצרת , כי "בריטניה לא תיטול על עצמה ביצוע פתרון שלא יהיה מוסכם על שני הצדדים , " וכי אם העצרת מצדה תאמץ פתרון כזה , "תצטרך למצוא סמכות אחרת שתבצע אותו . " סיטואציה זו הכריחה את ממשלת ארצות הברית להורות למשלחת לשמור על פרופיל נמוך , לפי שעה...

לקראת חג הסוכות...

"בסוכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסוכות. למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים אני ה' אלוקיכם."[ויקרא כ"ג 42 – 43]
והלא **יציאת מצרים בחודש ניסן היתה**, וביום הראשון ליציאתם נסעו מרעמסס סוכותה [שמות י"ב], שם באו ענני הכבוד, ולמה אם כן נצטווינו לעשות סוכות בתשרי?
אלא, כדי שהישיבה תהיה ניכרת שהיא לשם מצוה, ב**חודש ניסן**, שהוא תחילת עונת הקיץ, רגיל אדם לצאת את ביתו לאוהל ולסוכה. אבל ב**חודש תשרי** – תחילת החורף וימי הגשמים הוא, ובני אדם שבים אז לבתיהם. ואילו ישראל נכנסים אז לסוכות, וכולם רואים ויודעים שמפני מצוותו של בורא עולם הם עושים כן - למען ידעו דורותיכם."

מוסיף הגר"א (ר' אליהו, הגאון מווילנא) **עוד סיבה...** לפי שנסתלקו ענני הכבוד כשעשו את עגל הזהב, ולא חזרו עד שהתחילו לעשות את המשכן. משה ירד מהר סיני עם הלוחות השניים **ביום הכיפורים** (אתמול – אחרי שעלה לשם 40 יום לפני-כן, בראש חודש אלול). למחרתו, היום, **י"א בתשרי**, "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל"[שמות ל"ה 1] וציווה על עשיית המשכן, "...כל התרומה אשר הביאו בני ישראל למלאכת עבודת הקדש לעשות אותה והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר" [שם ל"ו 3] – הרי שני ימים: **י"ב** ו-**י"ג**. ב**י"ד** בתשרי, לקחו כל חכם-לב בעושיהמלאכה את כל התרומה, במניין ובמשקל, ו**בחמישה-עשר בתשרי** החלו בעשיית המשכן. ואז חזרו ענני הכבוד. לכן, אנו עושים סוכות ב-ט"ו בתשרי – זכר לענני הכבוד שנשארו איתם עד בואם לארץ.

"חַג הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ. **וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ** אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ. שִׁבְעַת יָמִים תָּחֹג לַה' אֱלֹקֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר-יִבְחַר ה' כִּי יְבָרֶכְךָ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ **וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ.**" [דברים ט"ז 13-15]

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה לימים טובים ונעימים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל

יום ג', י"ג בתשרי תשע"ד (17 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"תלה הכתוב מצוות סוכה ביציאת מצרים וכן הרבה מצוות, לפי שהוא דבר שראינו בעינינו, ובאזנינו שמענו. ואין אדם יכול להכחישנו, והוא המורה על אמיתת מציאות הבורא יתברך שהוא ברא הכל מרצונו, והוא אשר לו הכוח והממשלה והיכולת בעליונים ובתחתונים לעשות בהם כרצונו. ואין מי שיאמרו לו מה תעשה, כאשר עשה עמנו בהוציאו אותנו ממצרים באותות ובמופתים והסוכות..." [טור, אורח חיים סימן תרכ"ה]

ודאין מערבין שמחה בשמחה מנלן? דכתיב [מלכים_א' ח' ס"ה) "וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה בָּעֵת-הַהִיא אֶת-הֶחָג וְכָל-יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מִלְּבוֹא חֲמָת עַד-נַחַל מִצְרַיִם לִפְנֵי ה' אֱלֹקֵינוּ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים--אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם. ויעש שלמה בעת ההיא את החג וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים [לפני ה' אלהינו] שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום." ואם איתא דמערבין שמחה בשמחה איבעי ליה למינטר עד החג ומיעבד שבעה להכא ולהכא ודלמא מינטר לא נטרינן והיכא דאתרמי עבדינן איבעי ליה לשיורי פורתא שיורי בנין בהמ"ק לא משיירינן איבעי ליה לשיורי ב*אמה כליא עורב צורך בנין הבית הוא אלא מדמייתר קרא מכדי כתיב ארבעה עשר יום שבעת ימים ושבעת ימים למה לי שמע מינה הני לחוד והני לחוד א"ר פרנך א"ר יוחנן אותה שנה לא עשו ישראל את יום הכפורים והיו דואגים ואומרים שמא נתחייבו שונאיהן של ישראל כלייה יצתה בת קול ואמרה להם כולכם מזומנין לחיי העולם הבא

י"ג בתשרי
על פי המסורת היהודית, היום בו אברהם וישמעאל נימולו
ברית המילה והחלפת שמם של אברם ושרי
בגיל 99 מתגלה ה' אל אברם, מבטיח לו בן מאשתו שרי, ומחליף את שמו לאברהם ("כי אב המון גויים נתתיך"), ואת שמה של שרי לשרה .כמו כן מצווה על אברהם לבצע ברית מילה לו ולכל בני ביתו אשר לו.
ברית המילה במקרא
מקור המצווה
מילת יצחק על ידי אברהם, ספר תורה מרגנסבורג, שנת 1300 לערך.

האזכור העיקרי למצווה זו מופיע בפרשת לך לך בחומש בראשית, כאשר אלוהים כורת ברית עם אברהם. לברית זו שני חלקים, כאשר אלוהים מבטיח לאברהם: ריבוי צאצאים, עמים ומלכים מזרעו, הקמת ברית עד בין אברהם וזרעו לאלוהים, וירושת כל ארץ כנען. אברהם מתחייב בברית זו למול עצמו (אברהם היה אז בן 99) ואת זרעו לדורות, כאות לקיום הברית. עניין נוסף שצורף לברית זו הוא שינוי שמם המקורי של אברם ושרי לאברהם ושרה.

וַיְהִי אַבְרָם, בֶּן-תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתֵשַׁע שָׁנִים; וַיֵּרָא ה' אֶל-אַבְרָם, וַיֹּאמֶר אֵלָיו: 'אֲנִי-אֵל שַׁדַּי -- הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי, וֶהְיֵה תָמִים. וְאֶתְּנָה בְרִיתִי, בֵּינִי וּבֵינֶךָּ; וְאַרְבֶּה אוֹתְךָ, בִּמְאֹד מְאֹד'. וַיִּפֹּל אַבְרָם, עַל-פָּנָיו; וַיְדַבֵּר אִתּוֹ אֱלֹהִים, לֵאמֹר: 'אֲנִי, הִנֵּה בְרִיתִי אִתָּךְ; וְהָיִיתָ, לְאַב הֲמוֹן גּוֹיִם. וְלֹא-יִקָּרֵא עוֹד אֶת-שִׁמְךָ אַבְרָם; וְהָיָה שִׁמְךָ אַבְרָהָם, כִּי אַב-הֲמוֹן גּוֹיִם נְתַתִּיךָ. וְהִפְרֵתִי אֹתְךָ בִּמְאֹד מְאֹד, וּנְתַתִּיךָ לְגוֹיִם; וּמְלָכִים, מִמְּךָ יֵצֵאוּ. וַהֲקִמֹתִי אֶת-בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָּ, וּבֵין זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם -- לִבְרִית עוֹלָם: לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים, וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ. וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֵת אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ, אֵת כָּל-אֶרֶץ כְּנַעַן, לַאֲחֻזַּת, עוֹלָם; וְהָיִיתִי לָהֶם, לֵאלֹהִים'.
– בראשית, י"ז, א'-ח'

לאחר הגדרת נוסח הברית, מופיעה המצווה של אלוהים לאברהם לבצע את ברית המילה. בפרשה זו מצורף ציווי לדורות למול כל זכר מזרע אברהם בן שמונה ימים (וכן עבדים), ומוצג עונש חמור על צאצאי אברהם שלא ימולו עצמם.

"חַג הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ. **וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ** אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ. שִׁבְעַת יָמִים תָּחֹג לַה' אֱלֹקֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר-יִבְחַר ה' כִּי יְבָרֶכְךָ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ **וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ.**" [דברים ט"ז 13-15]

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה לימים טובים ונעימים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל

יום ג', י"ג בתשרי תשע"ד (17 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-אַבְרָהָם: 'וְאַתָּה אֶת-בְּרִיתִי תִּשְׁמֹר -- אַתָּה וְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ, לְדֹרֹתָם. זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ, בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם, וּבֵין זַרְעֲךָ, אַחֲרֶיךָ: הִמּוֹל לָכֶם, כָּל-זָכָר. וּנְמַלְתֶּם, אֵת בְּשַׂר עָרְלַתְכֶם; וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית, בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם. וּבֶן-שְׁמֹנַת יָמִים, יִמּוֹל לָכֶם כָּל-זָכָר -- לְדֹרֹתֵיכֶם: יְלִיד בָּיִת -- וּמִקְנַת-כֶּסֶף מִכֹּל בֶּן-נֵכָר, אֲשֶׁר לֹא מִזַּרְעֲךָ הוּא. הִמּוֹל יִמּוֹל יְלִיד בֵּיתְךָ, וּמִקְנַת כַּסְפֶּךָ; וְהָיְתָה בְרִיתִי בִּבְשַׂרְכֶם, לִבְרִית עוֹלָם. וְעָרֵל זָכָר, אֲשֶׁר לֹא-יָמוֹל אֶת-בְּשַׂר עָרְלָתוֹ -- וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא, מֵעַמֶּיהָ: אֶת-בְּרִיתִי, הֵפַר'.
– בראשית, י"ז, ט'-י"ד

בהמשך פרשה זו מופיעה הבטחה לאברהם להולדת יצחק בשנה הבאה משרה, והבטחה כי ברית הנכרתת תמשך מיצחק, ולא מישמעאל.

על אף שהמילה מוזכרת במקרא באופן מפורש כמצווה, אין במקרא הסבר מדויק כיצד לבצע את הליך המילה או את הטקס, בדומה למצוות רבות אחרות. חובת המילה מוזכרת במקרא בעוד שני הקשרים: פעם אחת כחלק מתהליך הגיור של גוי ופעם נוספת במהלך הסדר הכרונולוגי של הלכות טומאת יולדת [מקור]

•ה'תשמ"ז – הנווט רון ארד נפל בשבי ארגון אמל לאחר שמטוסו נפל בדרום לבנון [רון ארד - youtube]

ביום ראשון, **י"א בתשרי** (ר' **ח' בתשרי** לעיל) בשנת תש"ב [2 אוקט' 1941] נפטר **מנחם אוסישקין**, ממנהיגי הציונות.

"חַג הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ. **וְשָׂמַחְתָּ בְחַגֶּךָ** אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ. שִׁבְעַת יָמִים תָּחֹג לַה' אֱלֹקֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר-יִבְחַר ה' כִּי יְבָרֶכְךָ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ **וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ.**" [דברים ט"ז 13-15]

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה לימים טובים ונעימים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל